

Slovenskí študenti s LEONARDOM v zahraničí

Agropuzzle – Puzzle pre agropodnikateľa podnikajúceho trvalo udržateľným spôsobom. Materiály, ktoré vedú využiť študenti strednej školy na odborných predmetoch a praxi a tiež na hodinách anglického jazyka v odbornej oblasti sa začala vytvárať na projektových stretnutiach od roku 2010. Po úspešných výstupoch vo forme pracovného zošita a skúsenostiach sme sa rozhodli v započatom diele pokračovať projektom Leonardo Partnerstvá v programe celoživotného vzdelávania SAAMS, teraz pod názvom Agropuzzle 2.

Myšlienka a obsah aktivít podporujúcich hlavný cieľ projektu, ale aj čiastkových aktivít, ktoré realizovala každá krajina na svojom území nás oslovil a bol veľkým prínosom pre študentov v spoznávaní a práci so zahraničnými kolegami. Tentoraz sme blízke krajiny Česko, Poľsko a Slovensko doplnili partnermi z Portugalska a Rumunska.

Tým, že sú to partneri z tretieho sektora – služieb a mimovládnych organizácií a pedagógovia a študenti z vysokej školy, tak je obsah získaných zručností širší.

Po prvom stretnutí v Českej republike sme si uvedomili, že je dôležité vytvárať v projektových myšlienkach veľkú rôznorodosť, pretože každého zúčastneného oslovia nové myšlienky a môže v ich vypracovaní ďalej po-

kračovať, čo je prínosom pre celý projekt a jeho implementáciu v praxi.

Tak sme si na praktických príkladoch včelárov so špičkovou technológiou od A po Z a s podnikaním s rodinnými koreňmi a zázemím doplnili nové a inovované zariadenia u včelára, ktorých sa tejto činnosti venuje iba vo voľnom čase. Po odbornej stránke nás informovali profesori a docenti z Bukureštskej univerzity

Účastníci kurzu pri soche Radegasta na Pustevnách.

Študenti na kozej farme s výrobou mydiel.

o možnostiach získavania medu tymiánového, šalviového, levanduľového. Tradičné remeslá, pečenie kváskového chleba, spracovanie vlny, drotárstvo si žiaci a učitelia vyskúšali v tvorivých dielnach, pretože ich využitie v agroturistike je v súčasnosti veľmi zaujímavým doplnkom podnikania na vidieku a jeho oživenia.

Prežiť tradičnú zabíjačku v priamom prenose je iste snom každého obyvateľa mesta, i keď časťou realitou na vidieku. Tiež turistickou atrakciou, hlavne pri ochutnávkach všetkých špecialít. Aj toto sme mali možnosť zažiť v bohatom programe, ktorý pripravili naši kolegovia z partnerskej poľnohospodárskej školy v Opave.

Zážitky z každej oblasti spoločného trávenia voľného času s rovesníkmi, odborníkmi, učiteľmi z iných škôl, toto všetko si odnášali naši študenti z týždňo-

Tradičné remeslá si vyskúšali prakticky.

vého stretnutia v Čechách so slovami: Už sa tešíme na všetky v Portugalsku.

Všetky informácie o realizovaných aktivitách si nájdete na stránke www.agropuzzle2.eu, alebo na stránke www.sospasvlevce.sk v časti Projekty.

Centrum odborného vzdelávania a prípravy v oblasti poľnohospodárstva

SOŠ poľnohospodárstva a služieb na vidieku pripravila pre širokú verejnosť farmárov a aj všetkých, ktorí si chcú doplniť, alebo získať vedomosti z oblasti pestovania rastlín, chovu hospodárskych zvierat, alternatívneho pestovania rastlín, ale aj agroturistiky, mechanizácie v poľnohospodárstve, či ekonomických základov súbor kurzov v jednotlivých moduloch.

Všetky moduly spolu vytvárajú kompletný obsah vzdelávacieho programu Farmárstvo v rozsahu stredoškolského učiva. Je možnosť vybrať si aj len jednotlivé moduly, ktoré záujemcu oslovili najviac, prípadne tie, ktoré potrebuje pre svoju prax a podnikanie v tejto oblasti.

Takýmto spôsobom vie záujemca komunikovať so školou, vytvoriť si vhodnú kombináciu vzdelávania a po prihlásení v elektronickom formulári mu poskytneme ďalšie informácie.

Je našou snahou vyhovieť verejnosti, aby sa čo najviac mladých ľudí, ale aj všetkých, ktorí sa zaujímajú o prácu na vidieku pri výrobe kvalitných potravín a realizácii aktívneho cestovného ruchu na vidieku mohlo vzdelávať a vytvárať si najvhodnejšie podmienky pre svoje podnikanie.

Informácie nájdete na www.sospasvlevce.sk v časti Centrum.

Hedviga Gulová,

koordinátorka propagácie školy
a koordinátorka zahraničných projektov

Navštívili sme olivové plantáže ve Španielsku

EuroFarmy – takýto výstižný názov pre porovnanie európskeho podnikania v poľnohospodárstve, farmárstve, agropodnikaní a agroturistike sme vybrali pre projekt Leonardo da Vinci – Mobility v Programe celoživotného vzdelávania SAAMS.

Na SOS poľnohospodárstva a služieb na vidieku v Leviciach to bol už v poradí piaty mobilitný projekt, aj keď v tomto prípade sa jednalo o inú cieľovú skupinu účastníkov.

Všetky doteraz realizované stáže a aktivity vzdelávania a praxe boli pripravené pre stredoškolských študentov. Projekt EuroFarmy sme zostavili svojim programom a náplňou pre ľudí na trhu práce, ktorí sa na Slovensku venujú podnikaniu v poľnohospodárskej oblasti, sú začínajúcimi farmármi, alebo len uvažujú akým smerom viesť svoje podnikanie a samozamestnanie v budúcnosti.

Preto bolo cieľom tejto 8člennej skupinky hľadať v španielskom mestečku Martos a jeho okolí odpovede na otázky: Ako podniká človek na španielskom vidieku? Čo musí pripraviť pre svoje podnikanie? Sú to rodinné podniky a akú majú tradíciu?

Samozrejme sme sa snažili získať čo najviac informácií o tunajšej základnej plodine, ktorá je živiteľom takmer všetkých

Účastníci stáže v Martose

hov a veľké množstvo odrôd ovocia bola veľmi príjemná. Dozvedeli sme sa podrobné informácie o spôsobe rezu, vegetatívneho rozmnožovania jabloní a hrušiek špeciálnym spôsobom zakoreňovania.

Pred zberom je potrebné olivy pohrabať... Koniec práce spolu s majiteľom olivovej plantáže.

obyvateľov regiónu okolo Martosu, a to olív. Olivové plantáže sú všade v okolí. Každý voľný kúsok pôdy je dopĺňaný ďalšími mladými rastlinami. Sú tu sady, v ktorých sa dá čítať história, podľa tvaru a hrúbky stromov si tieto rastliny pamätajú desaťročia. Priamo v martoských sadoch sa nachádzajú aj stromy, ktoré sem zasadili Rímanovia.

Našou snahou bolo získať čo najviac informácií aj z pestovania iných druhov zeleniny a ovocia, ale termín, ktorý sme vybrali pre realizáciu stáže kopíroval zimné vegetačné obdobie slovenských farmárov, aby im tento projekt nezasahoval do ich pracovných povinností. Tak sme sa stretli s pozvaním sadovníkov na obdobie, keď budú stromy a ovocie na nich dozrievať, čo sme veľmi radi prijali, aj keď možno s tou realizáciou si to budeme musieť rozmyslieť, keďže vzdialenosť je skutočne veľká. Ale čas strávený s farmárom, ktorý pestuje na 1000 stromoch niekoľko desiatok dru-

Rastlinka pistácií a obsypaný strom mandarínky bol pre nás Slovákov exotikou, ale chuť mandarínky práve odtrhnutej zo stromu a podanej priateľsky nám potvrdila, že aj u nás by sme práve tak isto venovali návšteve to, čo je pre nás typické a rastie nám v záhrade.

Príjemní ľudia žijú všade a myslím si, že práve pri ľuďoch na vidieku to platí niekoľko násobne, pretože vedľa, pretože susedia, pretože sú spätí a viazaní na prírodu, počasie a možnosti výroby hotových produktov pre seba a ostatných v čo najvyššej kvalite.

Vrtochy počasie sme si vyskúšali aj pri práci na olivovej plantáži, keď sme čakali na nedaždívý deň, pretože posledné fázy zberu čiernych olív

na výrobu oleja sú už len striasané, hrabané a zozbierané. Určite sa táto práca nedá urobiť, keď prší a aj pôda na plantážach má kvalitu lepkavej žltej, ílovito železitej hmoty.

Pri návšteve spracovateľského podniku na výrobu najkvalitnejších Extra Virgin olivových olejov sme videli, že technológia je prepracovaná pre kvalitné roztriedenie všetkých vedľajších produktov – listov, vetvičiek, hliny, kamienkov, ktoré sa vracajú späť na plantáže ako materiál na kompostovanie a prihnojovanie. Umytie všetkých olív prebieha prúdom vody v niekoľkých fázach a usadenina z odpadovej vody je tiež využitá na prihnojovanie rastlín.

To, že každá zložka zo spracovania sa využíva je veľmi vhodným príkladom aj pre niektoré naše spracovateľské prevádzky. V ubytovni AC Traductores sa tiež kúri s drtenými kôstkami, ktoré sú ďalším dôležitým produktom spracovania. Tunajší obyvatelia využívajú ako pevné palivo iba tento druh materiálu, ktorý má 2x takú výhrevnosť ako drevo, veď nakoniec sme nevideli ani žiadne iné lesné, či stromové porasty ako olivovníky.

Spracovanie mlieka, výroba syrov, agroturistika v chove a tréningu koní, chov čiernych prasiec a aj divej zvery pre výrobu lberskej šunky a pre poľovačky, toto všetko boli zaujímavé odborné exkurzie, z ktorých výstupy nájdete na www stránke školy v časti Projekty.

Postrehy účastníkov budú k dispozícii pre široký okruh poslucháčov v každej oblasti Slovenska, pri farmárskych stretnutiach a pre študentov strednej školy.

Veľmi radi by sme sa na toto miesto vrátili, spoznávali ďalšie pravidlá a možnosti pestovania a spracovania poľnohospodárskych produktov.

Hedviga Gulová,

koordinátor zahraničných projektov školy

